

27.5.2025 Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta

Vesilaitosyhdistyksen näkemyksiä hallituksen esityksestä uudeksi vesihuoltolaiksi

Lakiasianpäällikkö Joonas Jännäri

Vesilaitosyhdistys

Vesilaitosyhdistyksen näkemys hallituksen esityksestä uudeksi vesihuoltolaiksi

- Vesilaitosyhdistys on vuonna 1956 perustettu vesihuoltolaitosten toimialajärjestö. Jäseninä on noin 300 vesihuoltolaitosta kattaen noin 90 % maamme vesihuollosta.
- Vesilaitosyhdistyksen yleinen arvio hallituksen esityksestä:
  - Esitys on pääosin onnistunut ja tukee vesihuollon pitkäjänteistä kehittämistä;
  - Yksittäisiin pykäliin esitetään kuitenkin tarkennuksia toiminnan sujuvuuden varmistamiseksi.

Vesihuollon tavoite ja kunnan rooli

- 1 § Tavoite
  - Vesilaitosyhdistys ehdottaa viittausta terveydensuojelulakiin → parantaa sääntelyn selkeyttä ja yhteensopivuutta.
- 4 c § Kunnan määräysvallan varmistaminen
  - Termin ”laitos” täsmennys tarpeen → mahdollistaa joustavat rakenteet;
  - Vesilaitosyhdistys tukee ratkaisuja, jotka turvaavat ja mahdollistavat monimuotoisten investointien ja yhteistyön edellytykset (esim. leasing).

Vesihuollon suunnitelmallisuus ja toiminta-alueet

- 5 a § Vesihuoltosuunnitelma
  - Tervetullut lisäys, joka selkeyttää kunnan roolia ja kannustaa yhteistyöhön.
- 9 a § Vesihuoltolaitoksen omaisuudenhallintasuunnitelma
  - Kohtuullisen tuoton kytkentä suunnitelmallisuuteen tukee kestävää vesihuoltoa.
- 7–8 b § Toiminta-alueet
  - Sääntelyn tarkennukset lisäävät joustavuutta olemassa olevia toiminta-alueita muutettaessa;
  - Toiminta-alueita määritettäessä saattaa huomioitavien alueiden kirjo olla turhan laaja;
  - Vesilaitosyhdistys painottaa taloudellisesti ja teknisesti realististen toiminta-alueiden määrittelyä.

Julkinen hallintotehtävä, rikosoikeudellinen virkavastuu ja varautuminen

- 9 § Julkinen hallintotehtävä ja virkavastuu
  - Vesilaitosyhdistys pitää tärkeänä, että sääntely tukee selkeyttä ja oikeusturvaa;
  - Varsinkin osakeyhtiöille julkisen hallintotehtävän osoittaminen ja niiden henkilöstön virkavastuu vaatii lisäarviointia hallinnollisen kuorman ja henkilöstön oikeusturvan näkökulmasta.
- 15 a § Varautuminen häiriöihin
  - Esityksessä on otettu huomioon poikkeusolojen realiteetit;
  - Vesilaitosyhdistys ehdottaa selkeää oikeutta virka-apuun ja sääntelyn linjausta muiden kriittisten alojen kanssa.

Sopimusehtojen muuttaminen

- 23 § Sopimusehdot
  - HE:een esitetyn muutoksen tavoitteena estää äkilliset maksumuutokset, mutta Vesilaitosyhdistys katsoo, että samassa muutos uhkaa estää muitakin välttämättömiä sopimusmuutoksia;
  - Termin ”ennakoimaton” lisääminen pykälään aiheuttaa tulkintaongelmia ja epävarmuutta:
    - vaikeaa nähdä tilannetta, mikä olisi täysin ”ennakoimaton”;
    - ”ennakoimattomuuteen” vetoaminen kävisi liian helpoksi kaikissa tilanteissa, joissa tarpeellisia ja välttämättömiä muutoksia olisi kuitenkin tehtävä.
- Vesilaitosyhdistyksen kannan mukaan nykylain kirjaus **muusta erityisestä syystä olosuhteiden olennaisesti muututtua** on vakiintunut ja hyvä.